

2. РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.

УДК 330.322:338.48:332.1-047.44(043.2)

Н.С. КАМПОВ
старший викладач кафедри туризму і географії,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНОГО РЕГІОНУ

Перехід до ринкових відносин в Україні спричинив значну розмежованість регіонів за рівнем соціального та економічного розвитку, екологічного стану. Одним із визначальних факторів спеціалізації та відповідного місця у міжрегіональному поділі праці є інвестиційна привабливість регіонів, яка враховує його виробничий, економічний, природний потенціал та сприяє залученню додаткових інвестицій.

В Україні однією з пріоритетних галузей, яка може стати її конкурентною перевагою, є туризм. Проте, наявність значного природного потенціалу туристичної галузі в українській економіці потребує адекватної системи забезпечення її розвитку та ефективного функціонування. Наявні та потенційні ресурси не використовуються належним чином через низький рівень розвитку інфраструктури (особливо транспортної), низьку якість готельних послуг (що відповідає вимогам міжнародних стандартів); низький рівень сервісу та асортимент туристичних послуг (розвиваються переважно виїзний і внутрішній туризм), неадекватні високі ціни на них.

Основною причиною зазначених недоліків є дефіцит коштів, необхідних для розвитку туристичної галузі. Саме тому актуальною для України є проблема залучення інвестицій, які необхідні для модернізації та впровадження нових технологій у туристичну галузь, зростання валютних надходжень, збільшення робочих місць, підвищення рівня життя населення.

Першочергове значення проблеми притоку інвестицій для розвитку туристичної галузі посилює необхідність дослідження позитивного досвіду активізації інвестиційної діяльності підприємств у країнах світу, пошук нових форм організації та управління туристичною діяльністю, посилення інноваційного характеру інвестицій в туризмі.

Сучасним дослідженням регіонального розвитку присвячені роботи М. Барановського, В. Геєця, М. Дацишина, Ф. Заставного, О. Кириченка, С. Коломийчука, С. Науменкова, Ю. Макогона, Ю. Пахомова, А. Поддєрьогіна, В. Соловйова, О. Топчієва, В. Трегобчука, Л. Хомича, М. Пашути, Л. Федулової та інших науковців. Основна увага в них приділяється окремим питанням регіонального розвитку.

Проблема оцінки інвестиційної привабливості туристичних регіонів на сьогоднішній день є досить актуальною, але в сучасних умовах розвитку в Україні відсутня єдина, загальновизнана та законодавчо затверджена методика оцінки такої інвестиційної привабливості, що є суттєвою перешкодою для регіонального розвитку та притоку іноземних інвестицій.

А. Завгородній, Г. Вознюк, Т. Смовженко вважають, що інвестиційна привабливість – це узагальнена характеристика переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів з позиції конкретного інвестора. Вони відрізняють інвестиційну привабливість окремих регіонів, галузей економіки, реальних проектів, окремих фінансових (фондових інструментів) [1, 2].

Інвестиційна привабливість країни чи регіону визначається факторами як об'єктивного характеру (ті, що визначають їх територіальні особливості), так і суб'єктивного характеру (безпосередньо інвестиційна політика, яка є діями державних і місцевих органів влади з управління розвитком інвестиційного процесу на даній території).

У найбільш загальному вигляді система визначальних чинників містить:

1) інституційні чинники: внутрішня і зовнішня політична стабільність, національне законодавство в цілому і політика держави щодо іноземних інвестицій, господарське і фінансове

право, міцність державних інститутів, національний менталітет, ступінь державного втручання в економіку, культура;

2) економічні: загальна характеристика економіки, ємність фондового ринку, характеристика банківської сфери, стабільність національної валюти, ринкова та інвестиційна інфраструктура, інформаційна відкритість і традиційність, податки і тарифи, вартість робочої сили, доступ до факторів виробництва; соціально-психологічні: соціальний рівень розвитку суспільства, рівень кваліфікаційної підготовки робочої сили, доступ до факторів виробництва.

Інфраструктурний фактор передбачає оцінку вигідності географічного розміщення країни, наявність та розгалуженість системи транспортних комунікацій, ринкової (ринкових інститутів), соціальної (галузей відтворення трудових ресурсів) та інституційної (органів регулювання) інфраструктури. Інвестор також зацікавлений у вже готовому підґрунті для здійснення своїх економічних рішень, тому розвиненість інфраструктури країни-реципієнта завжди повинна бути ретельно досліджена [1, 2].

Інвестиційна привабливість характеризується інвестиційним кліматом, який можна визначити як такий стан інвестиційного середовища, що характеризується та оцінюється через темпи зростання валового внутрішнього продукту, існуючий рівень податків і пільг, відсоткових ставок, інфляції, тарифів і цін, валютних курсів, цін на корпоративні та державні цінні папери, а також правового забезпечення інвестиційної діяльності. Б.А. Карпінський визначає інвестиційний клімат як комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект. А. Б. Гончаров під інвестиційним кліматом розуміє сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів та наголошує, що інвестиційний клімат формується під впливом економічних, політичних, технічних та соціальних чинників, найвагомішу роль серед яких відіграють економічні параметри приймаючої країни [3].

На наш погляд, сукупність показників визначення рівня інвестиційної привабливості регіонів, найбільш повно систематизовані та зведені у три великі групи факторів:

1) фактори, що впливають на рівень інвестиційного потенціалу регіону: природно-географічний, трудовий, виробничий, інноваційний, фінансовий, інституційний, інфраструктурний, споживчий потенціали тощо;

2) фактори, що визначають рівень некомерційних інвестиційних ризиків: законодавчі, політичні, соціальні, економічні, екологічні та кримінальні ризики;

3) фактори інвестиційної активності: концентрація та розподіл інвестиційного капіталу, активізація впровадження нових виробничих потужностей, розвиток прямих і портфельних інвестицій. Деякі з цих показників не впливають на прийняття інвестором рішення щодо інвестування в економіку конкретного регіону (наприклад, оцінка виробничих потужностей, продуктивності праці, фондіввіддача, питома вага прибуткових і збиткових підприємств, рівень прибутковості підприємств тощо) потенціалів регіону тощо).

Отже, успішна інтеграція України в європейський туристичний простір вимагає дотримання міжнародних норм і стандартів якості туристичних послуг, будівництва й технічного обладнання доріг та інших об'єктів туристичної інфраструктури. Ефективна реалізація таких завдань значною мірою залежить від інтенсивності інвестиційних рішень на рівні окремих підприємств, галузей, регіонів. Особливо гостро постає необхідність оцінки інвестиційного забезпечення, оскільки саме інвестиційний клімат в цілому й інвестиційна привабливість окремих видів туристичної діяльності та туристичних районів впливають на темпи структурних зрушень в економіці країни в цілому.

1. Вовчак О.Д. Інвестування: навч. посіб. / О.Д. Вовчак. – Львів : Новий Світ – 2000, 2007. – 543 с. 2. Вовченко О.Л. Інвестиції: економічна сутність та форми //Актуальні проблеми економіки. -2004. -№ 6. 3.Оцінка інвестиційної привабливості об'єктів інвестування / І.В.Власова //Формування ринкових відносин в Україні №4 (155)/2014 – С.51-55

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>